

ДЕВІЗ : ХТО САМ НЕ РУХАЄТЬСЯ ВПЕРЕД, ТОМУ ВАЖКО ПІДШТОВХНУТИ ІНШИХ

Генрі Форд сказав: «Той, хто припиняє вчитись, є старим, незалежно від того, 20 йому років чи 80.

Термінологічна мозаїка мого досвіду

Тема педагогічного досвіду: «Пізнавальна активність дітей - переселенців в процесі адаптації до нових умов життя на патріотичних засадах».

Актуальність досвіду роботи: У 2014 році вперше в історії своєї незалежності Україна зіткнулася з зовнішньої військовою агресією. Як наслідок було окуповано близько 8% території країни, на якій проживало понад 5,8 млн. осіб. Близько 2 млн. були змушені покинути місце свого постійного проживання і переміститися на неокуповану територію України. Бойові зіткнення на Донбасі тривають, через що кількість переселенців продовжує зростати. Станом на 06.07.2015 Міністерством соціальної політики було обліковано по Україні 1 369 844 внутрішньо- переміщених осіб (що становить приблизно 1 072 964 сімей, 10% - діти).

Актуальність теми зумовлена необхідністю адаптувати до нових умов життя, за даними спостерігачів ООН, 5000 дітей з статусом ВПО (всього зареєстровано близько 18 000 дітей). Життя висунуло суспільний запит про актуальність популяризувати патріотизм, любов до Батьківщини, готовність захищати її незалежність, працювати на користь своєї країни, адже патріотизм — невід'ємна частина духовного світу особистості, її моральності, совісті, її честі і достоїнства. Треба розповсюджувати та зберігати національні цінності, духовні надбання українського народу. Навчати дітей мислити, генерувати оригінальні ідеї, приймати сміливі, нестандартні рішення. Генераторами та послідовниками такої думки були видатні психологи та педагоги: А.Маслоу, Дж. Дьюї, Е.Торренс, С.Рубінштейн, Л. Виготський, С.Русова, В.Сухомлинський, В.Шаталов, Б.Нікітін, Ш.Амонашвілі, Є.Білоус, І. Лернер, С.Пинчук, Л.Колеснікова.

Війна – це завжди насильство і руйнування. Особливо багато горя війна приносить дітям, які залишаються сиротами, ростуть в нужді і не можуть вчитися. Їхнє дитинство закінчується дуже швидко, тому що війна назавжди залишає темний слід, бо вона завжди несправедлива, бо війна — це біль та страждання. Діти, які на собі пережили жах бойових дій потребують особливої соціально-психологічної реабілітації, психологічного відновлення після пережитого стресу, а також адаптації до нових умов проживання.

Дана корекційна програма з дітьми – переселенцями є надзвичайно актуальною.

Мета і завдання корекційної програми спрямовані на допомогу педагогам та виховникам у роботі з дітьми - переселенцями, які проходять адаптацію до нових умов проживання, нових друзів. Вона розкриває шляхи до позитивного входження та перебування дітей в новому колективі; демонструє способи розвитку емпатії та комунікабельності дітей; допоможе організувати комфортний психологічний клімат і сприятливе розвивальне середовище. В роботі пропонується системи завдань з дітьми - переселенцями та методи і форми роботи з ними. Зміст навчально - виховної роботи по даній програмі визначає широкий та різноманітний спектр науково-педагогічної діяльності.

Прогнозований результат: покращення особистісних здібностей та компетенцій усіх видів у дітей – переселенців, набуття ними нових знань умінь та навиків. засвоєння національних вартостей. Отримані знання можна застосовувати скрізь і завжди, від приготування обіду до захисту наукової роботи. А від якості знань багато в чому залежить якість життя.

Матеріал може бути використаний вчителями, вихователями, студентами педагогічних навчальних закладів, тощо.

Досвід проілюстровано авторськими розробками та зразками різнорівневих виховних заходів. Цінність мого досвіду в його безпосередньому практичному спрямуванні. Крім того, знання збагачують наш світ, відкривають перед нами нові горизонти, вдосконалюють нашу

самосвідомість. Коли ми вчимося, ми розвиваємося, стаємо досвідченішими, мудрішими, по-новому сприймаємо речі навколо.

На мій погляд, у школах і вузах ми вчимо багато зайвого, яке не знадобиться нам ні в майбутньому, ні в повсякденному житті, ні в роботі. Краще витратити сили й час на вивчення, чогось дійсно вартісного та важливого, а ще важливіше нам як педагогам навчити дітей ці корисні знання здобувати. Я вважаю, що якби на належному рівні була поставлена робота з патріотичного виховання Криму, Донецьку, Луганську, ми б не втратили Крим та не мали війни на Сході України.

Працюючи з дітьми переслідую такі головні завдання і мету:
виховувати почуття патріотизму, що сягає рівня жертвовності;
прищеплювати дітям любов до національних цінностей українського народу;
формувати у них національну самосвідомість;
залучати їх до духовної скарбниці народної творчості.

Потрібно, щоб дитина виховувалася не як носій певної суми знань, а насамперед – як активний будівник, патріот держави. Усе це, звичайно, потребує нових підходів, пошуку нових форм і методів навчання і виховання, які є основою для підвищення ефективності процесу навчання, пізнавальної активності дітей на засадах патріотизму.

Свою роботу з колективом розпочинаю з діагностування з усіма учасниками навчально-виховного процесу, бо діагностика в виховних технологіях виступає як індикатор потреб та запитів; постійно працюю над розширенням та впровадженням в роботу інноваційних форм і методів, нестандартних форм проведення виховних заходів. Для створення сприятливого психологічного клімату серед учасників навчально-виховного процесу у закладі проводяться спільні для усіх гуртків загальнобудинківські заходи; використовуються заохочення – дипломи, грамоти, подяки, призи, безкоштовні екскурсії, тощо. Мене цікавить рівень вихованості дитини, її ставлення до оточуючого світу, друзів, самого себе. І тому на початку роботи з колективом гуртківців, намагаюсь провести якомога більше різноманітних

справ: екскурсії, походи, прогулянки, цікаві зустрічі. Це допомагає мені сформувати дитячий колектив і планувати навчальну та виховну роботу, враховуючи потреби вихованців. Наш заклад відвідують діти з різних і вікових, і соціальних категорій, тому приділяю велику увагу згуртуванню дитячого колективу, створенню в ньому позитивного морально-психологічного клімату, адаптації кожної дитини в новому колективі.

Беру активну участь в засіданнях методичного об'єднання керівників гуртків позашкільних навчальних закладів району, у районних та обласних нарадах, семінарах, навчаннях з метою підвищення рівня професійної діяльності, в конкурсах педагогічної майстерності, в районних, обласних, Всеукраїнських творчих конкурсах методичних матеріалів(нагороди вказані нижче); участь в організації та проведенні масових виховних заходів району.

Проводжу благодійні програми для дітей пільгових категорій під час свята Миколая, Дня інвалідів, благодійні ярмарки та акції з метою підтримки воїнів АТО.

Свою діяльність культорганізатора проводжу в тісному зв'язку із загальноосвітніми, позашкільними та дошкільними навчальними закладами, громадськими організаціями та установами. Працюю із органом дитячого самоврядування закладу «Радою гуртківців». Оновлюю матеріали на веб-сайті закладу.

Вважаю, що процес навчання дітей в гуртках має відбуватися на позитивному, емоційному тлі в психологічно комфортних, ситуативно адекватних для дітей умовах. Гурткова робота базується на заохоченні і стимулюванні до обраного виду діяльності, а також формуванню стійкого інтересу й потреби у творчій самореалізації наших вихованців.

Планування виховної роботи провожу разом з гуртківцями. Це дає змогу враховувати здібності і можливості дітей. Вважаю, коли діти мають право на ініціативу, самостійний вибір справ та заходів, можливість виявляти фантазію, тоді й виховна робота з ними має позитивні плоди. З особливим

задоволенням можу відмітити, що такий підхід допоміг розвинути творчі здібності багатьох. В своїй роботі намагаюсь використовувати інноваційні методи та підходи до організації навчально-виховної діяльності гуртківців.

Виховні заходи організую так, щоб дітям було цікаво. Вважаю, що основними ворогами моєї роботи є сухість, монотонність, формалізм. І тому завжди шукаю шляхи, щоб викликати у дітей живий пізнавальний інтерес. Для підвищення рівня навчально-виховного процесу на засадах патріотизму в закладі та поза його межами було проведено цілий ряд заходів.

Робота з молоддю, безумовно, потребує багатьох знань, вмінь, великої енергії, любові до свого діла, любові до людей, тому і надихає мене на постійне професійне і особистісне самовдосконалення як культорганізатора, як особистості, як громадянина.

Ідея досвіду: нестандартна, цікава, творча, самостійна, практична робота, що пробуджує у дітей інтерес до пізнавальної діяльності та сприяє емоційному, духовному та інтелектуальному розвитку дітей.

Мета:

- підвищення результативності, ефективності процесу навчання і виховання на патріотичних засадах, формування особистості в цілому.
- формування пізнавальних інтересів, створення ситуацій успіху для розвитку особистості дитини.
- надання можливості кожному вихованцеві відчувати радість досягнення.

Очікувані практичні результати - закладання основ виховання активно думаючої особистості.

За словами А. Маслоу, в людині переважають дві потреби – потреба до постійного росту й потреба бути у безпеці. Одним з найважливіших способів досягнення безпеки – це поєднатися з іншими людьми, залучитися до групи. Це дає змогу подолати труднощі, які постають на шляху, і відчувати підтримку, яка дає можливість вийти далеко за межі нинішнього рівня знань і умінь.

Дана програма була втілена в життя у формі цікавого таборування «Вінок Борщівської звитяги» з гуртківцями нашого закладу, Борщівського будинку дитячої творчості.

Наметовий табір був розташований у мальовничому куточку на березі Мушкатівського озера, з чарівними краєвидами, у сосновому борі з цілющим повітрям.

Програма табору була змістовною та насиченою, побудована на найкращих досягненнях та передовому досвіді сучасної педагогіки.

Перебуваючи в таборі діти мали унікальну можливість потрапити у світ неймовірних пригод та відкрити в собі нові творчі здібності, отримали безліч вражень, та мали можливість потренуватись з туристської підготовки у доланні смуги перешкод, на витривалість і взаємодопомогу.

Найнезабутніші враження з життя табору - це вечірні ватри, де вихованці обмінювались цікавими історіями, бувальщинами, веселими жартами та анекдотами. Це співи біля вогнища, рухливі таборові ігри, змагання, нові друзі та спогади.

Тут було все по-справжньому! Справжні перешкоди; справжні друзі, що допомагають долати їх; справжні намети і природа довкола!

Тепер буде про що розповісти вдома та у школі! Під час таборування діти брали активну участь у розробці меню та в процесі приготування їжі, напрацьовуючи таким чином корисні практичні навички (чистка картоплі, миття посуду, нарізання хліба, тощо) та втілюючи в життя власні кулінарні експерименти.

Харчування дітей було – 5-тиразове, збалансоване та наповнене смачними «креативними» ідеями. Ми прагнули, щоб діти отримували задоволення від процесу приготування та споживання їжі.

Взагалі літні наметові табори - це унікальна сучасна модель дитячого відпочинку, яка сприяє всебічному розвитку дитини, дає можливість розкрити різні грані свого характеру, пізнати та випробувати себе, стати ближчим до природи. Багато корисних ідей я запозичила в пластунів тому,

що вважаю цю громадську організацію найпатріотичнішою та найпоряднішою, яка має за свою мету сприяти всебічному, патріотичному вихованню та самовихованню української молоді на засадах християнської моралі. Будучи неполітичною і позаконфесійною організацією, Пласт виховує молодь як свідомих, відповідальних і повновартісних громадян, провідників суспільства.

Однією з основних ідей нашого табору є навчання через справу, це робить дитячий відпочинок активним, цікавим, пізнавальним, а відповідно - корисним.

Табір був відкритий для всіх. Мешканцями табору були діти та підлітки, віком від 6 до 17 років, а ще ми завжди раді батькам, які, за бажанням, мали можливість не лише відвідати дитину, а й спробувати прожити в таборі день чи два, ставши учасниками програми «Сімейний вікенд».

Літній наметовий табір «Вінок Борщівської звитяги» – це справжня природа, друзі, випробування, безліч цікавих справ та 24 години свіжого повітря. Це було місце, де жило ЛІТО!!!! Втомлені, засмаглі, накупані і задоволені наші вихованці повернулись додому:

- загартувавши своє здоров'я та дух,
- одержавши різноманітні знання, які стануть у пригоді у дорослому житті,
- розкривши свій творчий потенціал,
- відчувши себе особистістю, яка має власну активну життєву позицію та здатна до самостійного мислення і дій,
- побудувавши справжні стосунки з друзями, які сподіваємось триватимуть і після таборування.

Отже, використання мого досвіду зробить ваш навчально - виховний процес більш диференційованим. Він буде враховувати вподобання, бажання, здібності вихованців. І це добре. Бо якщо дитина займається тим, що їй подобається, в неї це краще виходить, вона досягне більшого успіху. Врешті-решт, Україна буде мати більше дітей, які житимуть із задоволенням.

Як результат маю такі досягнення в роботі:

2011 рік – переможці Міжнародного конкурсу молодіжних волонтерських проектів «Служіння заради миру» (волонтерський загін БДТ);

2012 рік, 2015 рік – переможці обласного етапу конкурсу пошукових та науково-дослідницьких робіт Всеукраїнської експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина - Україна», напрямок «З батьківської криниці» (пошукова група БДТ);

2014 рік – участь в обласному конкурсі серед педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів «Цікаве таборування - 2014»;

2014 рік – I місце в обласному етапі Всеукраїнської експедиції «Історія міст і сіл» (експедиційний загін БДТ);

2015 рік – перемога у номінації «Найкраще розкриття гасла» в обласному конкурсі серед педагогічних працівників позашкільних закладів «Цікаве таборування - 2015».